

KUXA – en väl fungerande kollektivtrafik i glesbygd

KUXA-projektet i Ockelbo är det utvecklingsprojekt för trafik i glesbygd som pågått längst i Sverige. Mest känt är projektet kanske för att resandet är gratis, men framgångarna har fler orsaker än så. Grundidén i Ockelbo har varit att samordna linjetrafik, skolskjutsar och färdtjänstresande till en enda trafiklösning. Resultatet: En flerdubbling av antalet turer och bättre bytesmöjligheter till den regionala trafiken. Ett hela tiden ökande antal passagerare. Och allt detta utan att kostnaderna för samhället har ökat trots att resandet är gratis.

Samplanering nyckeln till framgång

KUXA visar hur man framgångsrikt kan utveckla kollektivtrafik i glesbygd. Den kanske viktigaste erfarenheten är den stora potentialen som ligger i samplanering av skolskjutsar, linjetrafik och färdtjänst. Större delen av den skolskjuts som tidigare utfördes av taxi och särskilda skolskjutsturer med buss har gjorts om till busslinjer som alla kan åka med. Det har inneburit att även färdtjänsten har minskat. I dag består trafiken av åtta linjer från byarna in till Ockelbo och en tätortslinje – KUXA FRAM – som särskilt anpassats till äldres och färdtjänstberättigades behov. På så sätt har man fått en markant ökad trafikstandard och fyrdubblat antalet resande.

Fler åker kollektivt

Ett av syftena med KUXA-projektet har varit öka bussresandet, både bland skolbarn och genom att locka över bilister till bussen. För att se till att informationen om KUXA-trafiken verkligen når ut har man använt marknadsföring via telefon. Större delen av alla hushåll i Ockelbo har kontaktats och erbjudits information om trafiken. På så sätt har man lyckats locka bilister och andra vuxna, även om ökningen bland dem har varit något mindre än man räknat med. Antalet KUXA-resande skolbarn har däremot ökat starkt hela tiden.

Begripliga tidtabeller och bättre hållplatser

Trafikutbudet är givetvis den viktigaste förbättringen för passagerarna. Men KUXA-projektet har inte bara arbetat med trafiken. Tidtabeller för glesbygdstrafik är ofta svåra att tyda eftersom de innehåller fler avvikelser och anmärkningar än tätortstrafikens tidtabeller. Mycket arbete har därför lagts ner på att göra tabellerna enklare.

För att bussförarna lättare ska se om det finns passagerare vid hållplatsen har man testat olika typer av signaler. Den lösning som fungerat bäst har varit en semafor med reflex som resenärerna kan fälla upp när de väntar vid hållplatsen.

Några resultat i korthet

- Mer nöjda passagerare har ökat resandet från 60.000 (år 1994) till 220.000 per år.
- Trafikutbudet har ökat från 24 till drygt 100 turer per dag.
- Bytesmöjligheterna mellan regionala och lokala turer har ökat från 8 till 56 turer per dag.
- Antalet färdtjänstresor har minskat från 7.100 till 2.000 per år.
- Kommunens kostnader har inte ökat.

”Fem år med Kuxatrafiken i Ockelbo” har skrivits av projektledaren *Mats Börjesson* och ingår i KFBs Rapportserie (nr 2000:19). Den kan beställas från Fritzes, tel 08-690 90 90. KUXA-trafiken presenteras också på kommunens hemsida <http://www.ockelbo.se/>